

דף עח

קלד. המוכר את החמור — מה נכלל במכירתו?

لت"ק (והלכה במותו) — לא מכר את כליו. ולנחות המדי — מכר כליו. ר' יהודה חילך בדבר; אם אמר 'חמור' זה' — קנה כלים שעליין, ואם אמר 'חמור' הוא' (כשואל ואומר, אם הוא חמור — מכירה לו) — לא קנהם. והעמיד עולא את המחלוקת בכל' משא (שק, דיסקיא וכד'), אבל בכל' רכיבה (אוכף, מרടעת וכו') — דברי הכל מבירין.

ונסתפקו בוגמרא, ולא פשטו, אם הנידון המדבר הוא דוקא כשהכלים נמצאים על החמור בשעת המכירה, אבל אם אינם עליין — לכל הדעות לא קנה (ונחילקו הראשונים אם אפילו בכל' רכיבה הדין כן), או שמא מחלוקת התנאים כשאין עליין, אבל בעודตน עליין — לכו"ע קנה. (וכן ניתן לסתפק שהוא בין בו בין בו מחלוקת. תוס). (להלן, כיוון ששנשאר הדבר בספק — המשער שמעיליה תפישת הקונה. ואולם כל' רכיבה — קנה — י"א בשעודה עליין ו"א אף בשאים עליין). גם אם אמר 'חמור וכלי', לא מכר כל' משא לדעת חכמים, אלא אם אמר 'היא וכל מה שעיליה' (או 'שראוי להיות עליה').

כשהוא 'חמור מניקה' — מכר גם את הסיטה. (ואם אין סיטה, נראה שלא הוא מקה טעות. ח"ב).

דף עט

קללה. א. הקדיש בור או שובר ריקנים, ואח"כ נתמלא הבור במים והשובר ביונים — האם יש דין מעילה במים וביונים?

ב. הקדיש אילן או שדה — והצמיחו פירות — האם יש מעילה בפירות?

ג. הקדיש בור או שובר, והוא מלאים באותה שעה — האם המים והיונים כוללים בהקדשה?

א. לדעת ר' יהודה ור' יוסי (כבדי רב) ות"ק דרש"א — אין מעילה במה שבתוכם (וכ"פ הרמב"ם — מעילה ח), לפי שאין אדם מקנה דשלב"ע, ולא חל הקדשו על העתיד לבוא, (ואין קניין 'חצ'ר' להקדש, או עכ"פ אין מעילה בדבר שלא הוקדש בפה אלא נרכש להקדש ע"י 'חצ'ר' ע' בראשונים). וראבר"ש סובר שמדוברין, לפי שסובר קר"מ שאדם מקנה, או מקדיש, דשלבב"ע. ואולם העמידו דבריו רק באופן ש'עבדי דעתו' המים לבור והיונים לשובר. (ולד"ג, צרך שהיה עושים לבוא לרשותו, שיזכה בהם, ורק באופן זה שירץ להקדושים עתה).

ב. נחילקו ר' יהודה ור' יוסי האם יש מעילה בגידולי הקדש אם לאו, והלכה בר' יוסי שיש מעילה בגידולין. (כן הורה רבבי, וכן הרבה. ערשב"מ; רמב"ם שם).

ג. לפי סתם משנתנו, שהמוכר בור — מכר מימי, כל שכן בהקדש. וזהי דעת ר' נתן בבריתא. ואולם לדעת ת"ק דר' נתן שלא מכר את מימי, לפי דעת ראבר"ש המשווה דין הקדש לדין הדיות לענין 'עין רעה' — לא חל ההקדש על המים והיונים. (נחילקו הראשונים אם הלכה כסתם משנתנו, או כיוון שהעמדונה כ'יחידאה', אין הלכה כן. וכן החלקו אם ר' נתן נחילך רק על בור או גם על שובר. ועכ"פ ש"ת רדב"ז ח"ה אלף תקנו).

דף פ

כלו. מה דין הדבש לענין קבלת טומאה, כאשר הוא בכורתו ובאשר זב ממנה?